

Státní okresní archiv Rokycany

Místní národní výbor Drahoňův Újezd

1945 - 1979

Inventář

EL NAD č.: 107

AP.: 253

Ivana Krýslová, Markéta Švecová

Rokycany 2011

Úvod:

I. Vývoj původce archivního fondu	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	9
III. Archivní charakteristika archivního fondu	12
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	14
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	15
Seznam použitých pramenů a literatury	16

Přílohy:

Příloha č. 1: Seznam použitých zkratk	17
Příloha č. 2: Přehled předsedů Místního národního výboru Drahoňův Újezd	18

Inventář

19

Rejstříky:

Rejstřík věcný	26
Rejstřík osobní	28
Rejstřík zeměpisný	29
Rejstřík institucí	30

I. Vývoj původce archivního fondu

Obec Drahoňův Újezd se nachází zhruba 4 km severozápadně od města Zbiroh. V květnu roku 1945 nahradil obecní úřad místní národní výbor (MNV) s působností do roku 1980, kdy byla obec Drahoňův Újezd správně připojena k Městskému národnímu výboru (MěNV) Zbiroh. Součástí Drahoňova Újezda byla osada Chotětín, dne 12. června 1960 byla připojena obec Třebnuška.

Národní výbory se staly základem organizace veřejné správy podle ústavního dekretu prezidenta republiky č. 18 Úředního věstníku čs. ze dne 4. prosince 1944, o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění. Na území Československé republiky, osvobozeném od nepřítele, se zřizovaly místní okresní a zemské národní výbory. Vznik národních výborů byl součástí tzv. Košického vládního programu, z něhož vycházela i pozdější legislativa. Jednou z prvních legislativních norem bylo vládní nařízení č. 4 ze dne 5. května 1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů. Národní výbory měly ve svém obvodu spravovat všechny veřejné záležitosti, pokud tyto nebyly spravovány jiným veřejným orgánem. Místní národní výbor převzal dnem svého ustavení pravomoc, kterou mělo podle dosavadních pravomocí obecní zastupitelstvo, obecní rada a starosta. Obecní zastupitelstvo dnem ustavení MNV zaniklo.

V Drahoňově Újezdu byl dne 5. května 1945 ustaven prozatímní Místní národní výbor Drahoňův Újezd. Úkolem národního výboru v tomto počátečním období bylo zejména zajištění zásobování, pořádku a bezpečnosti. Dne 3. června 1945 byli zvoleni noví zástupci MNV Drahoňov Újezd. Při MNV působily komise finanční, zásobovací, komise pro vydávání stravovacích a jiných lístků (obuv, šatstvo), hospodářská, školní, osvětová a tělovýchovná, stavební a zdravotní a lesní komise. Dne 5. června 1945 byla ustavena komise zabývající se poválečnými škodami. Při MNV působil pokladník, noční hlídač i obecní posel a obecní cestář. Dne 16. února 1946 byla obnovena osvětová rada a dne 1. března 1946 byli zvoleni členové školní rady.

Ve věcech státní správy byly národní výbory podřízeny vládě, byla uplatňována podřízenost národního výboru nižšího stupně národnímu výboru vyššího stupně. V kompetenci národních výborů byla evidence obyvatelstva, spolkové a shromažďovací záležitosti, věci státního občanství, dohled nad živnostenskými záležitostmi, školstvím, zdravotní a sociální péčí či správa obecního majetku.

Původní složení místních národních výborů bylo výsledkem politického vlivu v obci, během roku 1945 se změnilo podle paritního zastoupení politických stran. V květnu 1946 proběhly první poválečné volby do Ústavodárného národního složení. Složení místního národního se změnilo podle vládního nařízení č. 120/1946 Sb., z 27. května 1946, o obnovení národních výborů na základě voleb do Ústavodárného Národního shromáždění. Po volbách v roce 1946 byl dne 7. července 1946 ustaven nově zvolený MNV v Drahoňově Újezdě. O deset dnů později proběhla volba komise lesní,

finanční, zásobovací, stavební a zemědělské. Dne 10. srpna 1946 byla ustavena hospodářská komise. V roce 1947 byl schválen Prozatímní organizační řád místních národních výborů, který stanovil jejich vnitřní organizaci. Tento rozlišoval NV jako volený sbor (předseda, rada, referenti, komise) a úřad národního výboru (zaměstnanci národního výboru). Hlavním orgánem bylo plénum, které rozhodovalo o nejdůležitějších záležitostech obce a volilo další orgány NV. Rada vydávala rozhodnutí pléna, měla určité rozhodovací pravomoci a řídila zaměstnance národního výboru. Jako poradní orgány rady byly plénem zvolené komise, jejichž působnost se vztahovala na celou obec. V každé obci musela být zřízena finanční komise. Na základě systematizačního plánu mohl místní národní výbor zaměstnávat obecní zaměstnance. Na základě vyhlášky ministerstva vnitra č. 1148 Ú.I.I., o mimořádných vyživovacích komisích, z 12. listopadu 1947, byla ustavena mimořádná vyživovací komise.

Na základě zákona č. 213/1948 Sb. z 21. července 1948, o úpravě některých poměrů na ochranu veřejných zájmů, byly dodatečně legalizovány personální čistky, ke kterým došlo po únoru 1948. Ústavní zákon č. 150/1948, Ústava Československé republiky, stanovil, že národní výbory jsou nositeli a vykonavateli státní moci. Samospráva postupně zanikala a činnost národních výborů byla postátněna. Po únorových událostech v roce 1948 byl ustanoven v obci Drahoňův Újezd místní akční výbor Národní fronty, který měl provádět "tzv. očistu veřejného života". V tomto období roku 1948 došlo ke změně ve funkci předsedy MNV i ve složení rady, kterou brzy následovala volba komisí, a to lesní, finanční, zemědělské, zásobovací a vyživovací, osvětové komise a knihovní rady. Dne 22. října 1948 byla ustavena plánovací komise, statistická komise a letopisecká komise. Změny ve složení MNV probíhaly i v následujících letech, tj. v roce 1949 a 1950.

Soustava národních výborů doznala zásadní změnu zákonem č. 280/1948 Sb., o krajském zřízení. Dosavadní zemské národní výbory v Praze a Brně byly zrušeny a novými územními jednotkami se staly kraje s krajskými národními výbory v krajských městech. Tomu se přizpůsobilo i územní členění okresů. Do roku 1948 měly právní normy pro výkon správy u národních výborů většinou prozatímní charakter. Upevnění pozice národních výborů v systému státního zřízení nastalo přijetím Ústavy 9. května. Národní výbory v ní byly definovány jako "nositelé a vykonavatelé státní moci v obcích, okresech a krajích".

Pro usměrnění dalšího vývoje místních národních výborů mělo zásadní význam vládní nařízení č. 14/1950 Sb., z 28. února 1950, o organizaci místních národních výborů. Podle počtu obyvatel se místní národní výbory členily do čtyř kategorií. MNV I. kategorie v obcích do 600 obyvatel se rozdělovaly do sedmi referátů. Podle počtu členů rady a počtu obyvatelstava patřil do této kategorie i MNV Drahoňův Újezd.

Podle vyhlášky ministerstva vnitra č. 369/1950 Ú.I., z 16. června 1950, skončily u místních národních výborů činnost mimořádné vyživovací komise. Pracovními orgány plenárního zasedání

byly komise. MNV I. a II. kategorie zřizovaly tyto stálé komise: zemědělskou, finanční, pro kulturu, osvětu a zdravotnictví, pro výstavbu obce a výjimečně pro místní hospodářství. Navíc mohly být zřizovány komise dle místních podmínek a potřeb. Na místní národní výbory se postupně přenášela část veřejné správy, vykonávaná předtím jinými orgány, případně se na ně přesouvaly některé pravomoci okresních národních výborů (např. přenesená působnost knihovních rad). Dne 1. července 1951 byla zvolena žnová komise, jejímž úkolem bylo dohlížet na průběh žní, rozšířit smlouvy se zemědělci a získat malé a střední rolníky pro kolektivizaci. Vládním nařízením č. 119/1951 Sb. ze dne 11. prosince 1951, o tajemnicích místních národních výborů, byli tajemníci ustanovováni u všech místních národních výborů, kde se stali pomocníky a výkonnými orgány předsedy. Místního tajemníka ustanovovalo plenární zasedání MNV a ve funkci jej potvrzoval předseda ONV. Tajemník se stal pomocníkem a výkonným orgánem předsedy.

Dne 3. března 1953 došlo k reorganizaci MNV Drahoňův Újezd, mj. k doplnění rady a zemědělské a technické komise a k ustavení Rady žen, jakožto pomocného orgánu MNV.

Vývoj národních výborů výrazně ovlivnilo přijetí tří zákonů: ústavního zákona č. 12/1954 Sb., zákona č. 13/1954 Sb. a zákona č. 14/1954 Sb. o volbách do národních výborů. Národní výbor v nich byl definován jako místní "orgán státní moci", jímž se stalo pouze plenární zasedání MNV. Dosud byli členové národních výborů jmenováni ONV na návrh Národní fronty. Volební období bylo tříleté. Místní národní výbory ve svém obvodu organizovaly a řídily hospodářskou, kulturní a společenskou výstavbu. Nově se stalo orgánem státní moci plenární zasedání NV, orgánem státní správy rada. Referentský systém byl zrušen. Rada MNV zajišťovala plnění úkolů podle usnesení MNV, usnesení národních výborů vyšších stupňů a jejich rad a podle směrnic vlády. Projednávala úkoly rozvoje zemědělské výroby, plnění zemědělského výkupu, stav služeb obyvatelstva a kulturního života v obci, připravovala návrhy usnesení pro zasedání MNV atd. Rada si mohla zřizovat pomocné komise jako své poradní orgány. Radu MNV tvořili předseda, náměstek, tajemník a další členové rady. Povinností tajemníka bylo pomáhat předsedovi MNV při organizování činnosti, vyhotovovat zápisy ze zasedání MNV a rady, vést evidenci usnesení atd. Byl zodpovědný za vedení evidence půdy, hospodářských zvířat atd. a prováděl rovněž administrativní činnost. Pracovním a kontrolním orgánem plenárního zasedání byly stálé komise, které neměly rozhodovací pravomoc a byly odpovědné přímo NV. Byly voleny z členů MNV. Převážně byly zřizovány zemědělské, finanční a kulturní komise. V neděli 16. května 1954 proběhly volby do MNV Drahoňův Újezd a následně 25. května 1954 byl složen slib zvolených členů MNV. V červenci roku 1955 došlo opět ke změně na postu předsedy MNV.

K organizačním změnám a decentralizaci některých pravomocí na národní výbory docházelo v návaznosti na reorganizaci ministerstev a ústředních orgánů v roce 1957. Vládním nařízením č. 64/1957 Sb., o místní bezpečnosti, byla působnost místních národních výborů rozšířena o místní

záležitosti veřejného pořádku a bezpečnosti osob a majetku. Vládním nařízením č. 6/1958 Sb., ze dne 14. března 1958, o změnách působnosti v oboru občanské kontroly obchodu a provozoven, byla na výkonné orgány MNV přenesena činnost a jmenování občanských kontrolorů. Volbám v květnu 1957 předcházela novelizace zákonů o národních výborech (zákon č. 10/1957 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech), která změnila počty jejich členů. Na místní úrovni jich přibýlo na úkor ONV. V obcích do 400 obyvatel měly mít MNV 9 až 11 členů.

K výrazným změnám ve vývoji národních výborů došlo roku 1960. Novému uspořádání státu předcházelo vydání důležitých zákonů, jejichž obsah se odrazil v přijetí Ústavy ČSSR. Ústavní zákon č. 35/1960 Sb., o změně ústavního zákona o volbách do Národního shromáždění a o volbách do Slovenské národní rady a ústavního zákona o národních výborech, definoval národní výbory vzešlé z voleb roku 1960 jako "orgány státní moci pracujícího lidu".

Na základě zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, se Drahoňův Újezd stal ode dne 1. července 1960 součástí nově vzniklého Západočeského kraje. Tento zákon stanovil, že z důležitých společenských zájmů, zejména pro další rozvoj zemědělské výroby a pro hospodářskou a kulturní výstavbu obcí, lze vytvořit, zrušit nebo sloučit obce nebo provést změnu jejich území. Okresní národní výbor v Rokycanech rozhodl na svém zasedání dne 24. května 1960 na podkladě návrhu rady ONV ze dne 22. dubna 1960 podle §4 odst. 2 zákona č. 13/1954 Sb. ve znění zákona č. 10/1957 Sb. o národních výborech, aby s účinností od 12. června 1960 byly obce Drahoňův Újezd a Třebnuška sloučeny pod společným názvem obce Drahoňův Újezd.

Podle zákona č. 39/1960 Sb., o volbách do národních výborů, se do národních výborů nyní volili poslanci (dříve členové) na čtyřleté volební období. Zákon č. 65/1960, o národních výborech, poskytoval právní základ k dalšímu rozšíření pravomoci a odpovědnosti národních výborů. Ve svém územním obvodu zabezpečovaly plnění hospodářských a kulturních úkolů kolektivními orgány, tj. plenárním zasedáním, radou a komisemi. V komisích, které získaly rozhodovací pravomoc, spolupracovali poslanci s dalšími občany. Vládní nařízení č. 71/1960 Sb., z 10. června 1960, o rozšíření pravomoci a odpovědnosti národních výborů a o uspořádání a činnosti jejich orgánů, stanovilo hlavní úkoly místních a městských národních výborů. Úkoly, které nebyly vyhrazeny plenárnímu zasedání nebo radě MNV, zabezpečovaly komise.

Vládní nařízení č. 71/1960 Sb., z 10. června 1960, o rozšíření pravomoci a odpovědnosti NV a o uspořádání a činnosti jejich orgánů, stanovilo hlavní úkoly místních a městských národních výborů obecně a pro jednotlivé úseky jejich činnosti. Všechny úkoly, které nebyly vyhrazeny plénu nebo radě MNV, zabezpečovaly komise NV. MNV zřizovaly zpravidla komisi plánovací, finanční, zemědělskou, školskou a kulturní, pro služby a místní výrobu, pro výstavbu a ochranu veřejného pořádku, v menších obcích pak zpravidla společnou plánovací a finanční komisi.

Jelikož k danému roku 1960 a letům následným se nám nedochovaly zápisy ze schůzí rady

MNV Drahoňův Újezd a kronika byla obnovena po dlouhé proluce až v roce 1971, nelze plně zaznamenat výsledky voleb od roku 1960. Dne 9. září 1960 byly usnesením rady schváleny občanské výbory pro Třebnušku a Chotětín. Ustaveno bylo pět komisí - zemědělská, finanční a rozpočtová, bezpečnostní, školská a stavební. Dne 14. června 1964 se konaly další volby do všech stupňů národních výborů. Roku 1964 proběhly v obci další volby do národního výboru, o jejich výsledku nemáme bohužel žádné informace.

Zákon č. 65/1965 Sb., o národních výborech, poskytoval právní základ k dalšímu rozšíření pravomocí a odpovědnosti NV a vymezoval okruh hospodářství, za jehož řízení NV odpovídaly. MNV měly zřizovat a spravovat podniky a zařízení poskytující služby obyvatelstvu. Zabezpečovaly zemědělskou výrobu, rozvoj služeb a místní výroby. Odpovídaly za bytovou politiku obce, spravovaly školská, kulturní a jiná zařízení.

Zásadním byl pro činnost národních výborů zákon č. 69/1967 Sb., o národních výborech, který s několika změnami platil až do roku 1990. Tento vycházel z dosavadního vývoje právního řádu a posiloval postavení národních výborů v jejich územních obvodech. Národní výbory označil jako "orgány socialistické státní moci a správy", které mají ve své činnosti samosprávný charakter. Místní národní výbor tak odpovídal za rozvoj obce, zlepšování životního prostředí, zlepšování kulturně společenského života, za veřejný pořádek, hospodářství atd. Počty poslanců a členů rady byly stanoveny podle velikosti obcí. Od roku 1967 se zvýšil minimální počet poslanců i u malých obcí na 11 a počet členů rady zůstal nezměněn. Na úseku služeb a místní výroby mohly MNV zřizovat a spravovat podniky a rozpočtové organizace komunálních služeb a různé další provozovny.

Kvůli vnitropolitickým událostem v srpnu 1968 byly volby v tomto roce odloženy. Na zákon o národních výborech navazoval další zákon, zákon č. 146/1971 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech a upravuje působnost národních výborů na úseku státní správy. Na místní národní výbory se z okresních národních výborů přenášela část pravomocí, mj. na úseku zemědělství a hospodaření s byty. Ústava z roku 1960 byla podstatně změněna zákonem č. 143/1968 Sb., o československé federaci, ústavním zákonem č. 125/1970 Sb. a ústavním zákonem č. 43/1971 Sb. Volební období národních výborů bylo stanoveno na pět let. Volby tedy proběhly ve dnech 26. a 27. listopadu 1971 do zastupitelských orgánů všech stupňů.

V roce 1975 si obyvatelé místní chatové oblasti zvolili svůj chatový výbor. Hlavním úkolem bylo vést osadníky k větší účasti na brigádách a k dodržování chatového řádu. Mezi aktivní složky MNV Drahoňův Újezd patřily Český svaz žen, Československý červený kříž, Český svaz požární ochrany, Socialistický svaz mládeže či Osvětová beseda. Dne 22. a 23. října 1976 proběhly volby ve volebních místnostech v Drahoňově Újezdě v hostinci Jednoty a v Třebnušce v obecním domě. Do MNV Drahoňův Újezd bylo zvoleno 15 poslanců. Ustavující plenární zasedání se konalo dne 19.

listopadu 1976. Při MNV působily komise pro ochranu veřejného pořádku, finanční a plánovací, sociálně - zdravotní a komise pro výstavbu.

Dne 8. prosince 1979 byla svolána veřejná schůze občanů, na které byli všichni přítomní seznámeni s plánovanou integrací národních výborů. S platností od 1. dubna 1980 byly do Městského národního výboru (MěNV) ve Zbiroze sloučeny obce Týček, Líšná, Přísednice s Jablečnem, Plískov, Lhota pod Radčem a Drahoňův Újezd s Třebnuškou. Oficiální název obce zněl Zbiroh, část Drahoňův Újezd. Součástí MěNV Zbiroh, a od roku 1990 Městského úřadu, byl Drahoňův Újezd až do roku 1993, kdy byl v obci ustaven Obecní úřad Drahoňův Újezd.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Původcem archivního fondu je Místní národní výbor Drahoňův Újezd, který vykonával svoji činnost od 5. května 1945 do konce března 1980. V zápisech ze schůzí rady je bez bližší specifikace uváděna jako úřadovna národního výboru kancelář MNV. Až v 70. letech 20. století je z písemností patrné, že volby do MNV Drahoňův Újezd se konaly v pohostinství Jednoty (čp. 43), kde se tedy mohl scházet národní výbor i při svých pravidelných schůzích.

K označení svých písemností používal MNV Drahoňův Újezd zprvu kulatá razítka s textem Rada místního národního výboru v Drahoňově Újezdě - okres Rokycany, uprostřed s českým lvem a Místní národní výbor Drahoňův Újezd - spr. okr. Rokycany, též uprostřed s českým lvem. Později se v písemnostech objevují dvě menší kulatá razítka s textem Rada MNV v Drahoňově Újezdě a Místní národní výbor - Drahoň. Újezd, o. Rokycany (uvnitř s českým lvem). Podacím razítkem a ukládacím znakem byly písemnosti označovány jen ojediněle, častěji až od roku 1960.

O způsobu vedení původního registraturního systému u MNV Drahoňův Újezd informují některé zprávy odboru pro vnitřní věci ONV Rokycany, které jsou uloženy ve spisu o fondu MNV Drahoňův Újezd a ve vlastním archivním fondu (spisová služba-inv. č. 47). Výše zmíněný odbor prováděl dohlídku na vedení spisové manipulace prostřednictvím svých pracovníků a za účasti zástupce MNV Drahoňův Újezd. Ve spisovně MNV prováděli odbornou prohlídku (inv. č. 47) i pracovníci Okresního, respekt. Státního okresního archivu v Rokycanech (SOkA). Ve dnech 4. května a 24. srpna 1953 byla pracovníky archivu provedena archivně odborná prohlídka spisů. Předmětem archivně odborné prohlídky byly spisy do roku 1952. Při dohlídce bylo doporučeno ukládat písemný materiál v úřadovně MNV podle jednoduché spisové evidence, nikoliv na na půdě. Pro usnadnění příští skartace měl být spis po vyřízení označen v pravém horním rohu znakem A, S nebo V. Při revizi v roce 1957 bylo pracovníky archivu shledáno špatné vedení účetních dokladů (bez razítka a podpisů příjemce). Písemnosti určené k budoucímu předání do SOkA Rokycany měly být uschovávány ve zvláštní suché místnosti. Při kontrole v roce 1959 bylo vedení účetní evidence posouzeno jako vcelku dobré. Bylo však upozorněno, aby se samotná činnost národního výboru a jeho komisí více zaktivovala a o konaných schůzích se vedly zápisy a usnesení. Kontrolní odbor ONV v roce 1962 shledal zlepšení v činnosti MNV Drahoňův Újezd a v občanském výboru (OV) Třebnuška, jen u osady Chotětín bylo doporučeno zajistit pro lepší činnost tamnějšího občanského výboru místnost pro pravidelná setkání. Při další kontrole v roce 1963 shledali revizní pracovníci ONV opět nedostatky ve vedení účetní evidence a v činnosti MNV.

Dne 24. března 1970 proběhla další dohlídka vedení spisové manipulace pracovníky odboru pro vnitřní věci ONV v Rokycanech. U podacího deníku bylo shledáno, že některé roky byly vedeny pouze částečně (1964, 1967, 1968) a v některých letech nebyla evidence písemností v podacím deníku vedena vůbec (1965, 1966, od roku 1969). Došlé písemnosti nebyly nikde evidovány a byly

zakládány do šanonů, které byly uloženy ve skříni NV. Výmaz písemností nebyl prováděn. Další dohlídka ze strany ONV proběhla dne 24. května 1973. Evidování písemností v podacím deníku se zlepšilo, kolonky byly vyplňovány dle předpisů. Nebyl však prováděn výmaz písemností a vyplňováno kým byla písemnost vyřízena. V dubnu 1976 provedená dohlídka pracovníkem vnitřního odboru ONV zjistila, že podací deník je v pořádku, stejně jako aktuální výmaz písemností. Znovu bylo upozorněno na přehlednější uložení písemností a nutnost jejich vyřídění.

Další dohlídku na vedení spisové manipulace provedli dne 15. března 1967 pracovníci odboru pro vnitřní věci ONV Rokycany. Cílem bylo sledování zápisů a výmazu písemností, vyznačování spisů ukládacím znakem a ukládání písemností. Písemnosti byly vedeny v podacím deníku pro každý rok zvlášť. Všechny písemnosti byly opatřeny číslem jednacím a znakem příslušné komise. Výmazy písemností byly pravidelně sledovány. Písemnosti byly uloženy v šanonech označených znakem komise a rokem příjmu písemnosti. Ostatní písemnosti byly uloženy ve skříni na národním výboru. Při odborné prohlídce v roce 2004 bylo zaměstnanci SOkA Rokycany zjištěno, že nepoužívané písemnosti MNV Drahoňův Újezd jsou uloženy na půdě v budově bývalé školy naproti obecnímu úřadu. Jejich uložení nebylo vhodné, písemnosti byly značně poškozené a znečištěné.

Písemnosti se do SOkA v Rokycanech dostaly postupně v letech 1953 - 2004. Pracovníci SOkA prováděli běžné skartace na MNV Drahoňův Újezd a o přijatých písemnostech sepsali protokoly, jež jsou uloženy ve spisu o fondu. Ve dnech 4. května a 24. srpna 1953 byla pracovníky archivu provedena archivně odborná prohlídka spisů. Předmětem archivně odborné prohlídky byly spisy do roku 1952. Úřední skartace byla provedena současně s dohlídkou. Písemnosti určené k převzetí do archivu do něj měly být předány v nejbližší době. Vyskartované písemnosti byly povoleny ke zničení.

Další písemnosti byly do archivu převzaty na základě protokolu sepsaného dne 10. června 1960 za účelem vyřídění písemného materiálu. Při této skartaci byl převzat materiál do uložení ve fondech obecního úřadu a národního výboru. Ze spisového materiálu se jednalo mj. o volební záležitosti z roku 1954, z knih pak zejména účetní knihy. Ke skartu bylo určeno 5 balíčků písemností z let 1942 - 1956, a to zejména běžná korespondence, různá hlášení, drobné účetní doklady atd.

Dne 26. dubna 1972 byly Okresním archivem v Rokycanech převzaty další písemnosti MNV Drahoňův Újezd k trvalému uložení do archivu. Jednalo se o pět kartonů spisů z let 1954 - 1964 (korespondence, finanční a zemědělské záležitosti). V případě převzatých knih se jednalo vesměs o knihy účetní.

Dne 1. července 2004 proběhlo na Obecním úřadu Drahoňův Újezd převzetí dalších písemností do archivu. Z činnosti MNV se jednalo o 12 knih z let 1959 - 1978 (zápisy ze schůzí komisí, účetní knihy, evidence půdy) a spisy z let 1947 - 1979. Byla povolena likvidace písemností

znaku S, a to 3 krabice účetních a pokladních dokladů, výpisy z účtů a dodací listy z let 1965 - 1979.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

V roce 2010 byl archivní fond svěřen ke zpracování praktikantce Ivaně Krýslové, která na něm pracovala v průběhu srpna 2010. Před započítáním pořádacích prací byl stav archivního fondu následující: 40 knih, 1 podací protokol, 6 kartónů a 12 balíčků v časovém rozmezí 1945 - 1980 (1982) o rozsahu 2,54 bm uvedeném na EL NAD 107. Veškeré písemnosti byly v archivu uloženy na policích v regálech.

Archivní fond je rozdělen na dvě části - Orgány MNV a Úřad MNV. V části Orgány jsou uloženy veškeré zápisy ze schůzí pléna, rady a komisí v knižní i spisové podobě. V části Úřad byl inventární seznam sestaven podle schématu I. Úřední knihy, II. Spisový materiál a III. Ostatní materiál. Knihy jsou rozděleny na knihy evidenční a účetní a v rámci těchto řad jsou řazeny chronologicky. Spisový materiál tvoří registraturní pomůcka a spisy samotné. Kapitola Ostatní materiál obsahuje fotografie. V oddělení Orgány NV tvoří inventární jednotku série písemností jednoho orgánu nebo stejného obsahu vždy za celé dochované období. Spisy byly rozčleněny do příslušných skupin podle schématu pro pořádání spisů archivních fondů národních výborů.

Při pořádání bylo postupováno podle Základních pravidel pro zpracování archivního materiálu (Sborník archivních prací, roč. X, 1960, č. 2, s. 215 - 310). Písemnosti byly uspořádány dle Metodického pokynu pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek vydaného Státním oblastním archivem (SOA) v Plzni 12. 3. 2010 (čj. SOAP/006-0767/2010) a po formální stránce byla pomůcka vyhotovena dle Vnitřní směrnice ředitele SOA Plzeň pro zpracování, posuzování, schvalování a evidenci archivních pomůcek ve SOA v Plzni ze dne 9. 3. 2010 (čj. SOAP/006-0709/2010). Pomůcka je vyhotovena v programu Janus. Součástí pomůcky jsou rovněž rejstříky věcný, osobní, zeměpisný a institucí, které odkazují na inventární čísla v inventárním seznamu.

Z archivního fondu bylo při pořádání vyřazeno 1,18 bm písemností z činnosti MNV Drahoňův Újezd bez dokumentární hodnoty z let 1947 - 1979. Přesný soupis vyřazených písemností je součástí protokolu o vyřazení archiválií z evidence NAD z důvodu přehodnocení významu čj. SOAP/070-0432/2010 ze dne 7. 10. 2010. Zároveň bylo vyřazeno 0,15 bm duplikátů a jednotlivin nearchivní povahy. Při pořádání byla z archivního fondu MNV Drahoňův Újezd vyčleněna 18. srpna 2010 do fondu MěNV Zbiroh (EL NAD 267) inventární kniha z let 1978 - 1985 o rozsahu 0,01 bm.

Některé písemnosti vzniklé z činnosti MNV Drahoňův Újezd jsou uloženy v jiných archivních fondech. Jedná se o kroniku obce Drahoňův Újezd (včetně osady Chotětín) do roku 1983 a inventární knihu 1978 - 1985, které jsou z důvodu ukončení v období MěNV Zbiroh součástí archivního fondu MěNV Zbiroh (EL NAD 267). Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva a komisí z let 1930 - 1948 (inv. č. 2), rejstřík vydaných domovských listů 1867 - 1948 (inv. č. 4) a hlavní

knihu obecní, lesní a chudinskou (inv. č. 16) jsou součástí archivního fondu Archiv obce Drahoňův Újezd (EL NAD 24).

Po zpracování archivní fond obsahuje 35 knih o rozsahu 0,36 bm, 1 podací protokol o rozsahu 0,01 bm a 4 kartóny o rozsahu 0,46 bm a 2 fotografie o rozsahu 0,01 bm. Nynější rozsah archivního fondu je 0,84 bm. Údaje o rozsahu archiválií fondu v běžných metrech byly určeny podle Metodického návodu odboru archivní správy Ministerstva vnitra čj. AS-169/2-2005, hlava VI, čl. 6 "Způsob měření archiválií". Rozdílnost mezi původním a konečným rozsahem fondu je dána v nepřesnosti původního měření, neboť kartóny nebyly zcela naplněny písemnostmi. Archivní fond MNV Drahoňův Újezd není zachován v úplnosti. Zápisy ze schůzí pléna a rady končí rokem 1957, neúplná je mj. také řada účetních knih. Z podacích protokolů je zachován pouze jeden, a to z let 1956 - 1961. V případě, že je datace archiválií určena odhadem, je uvedena v hranatých závorkách. Fotografie (inv. č. 76) jsou uloženy v kartonu č. 4, který je v tomto případě považován za ukládací jednotku.

Kategorizace jednotlivých písemností archivního fondu je uváděna na základě zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů. Zápisy ze zasedání pléna a rady byly zahrnuty do I. kategorie (inv. č. 1 - 2), ostatní písemnosti do II. kategorie. Jazykem archivního fondu je čeština, jeho fyzický stav je dobrý, pouze podací protokol (inv. č. 38) je ve velmi špatném stavu s rozpadlou vazbou.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Písemnosti archivního fondu Místní národní výbor Drahoňův Újezd přispívají k poznání života a rozvoje obce Drahoňův Újezd, a od roku 1960 i obce Třebnuška. Pro badatele jsou z dochovaných archiválií cenným zdrojem informací zejména zápisy ze schůzí pléna a rady (inv. č. 1-2). Ostatní písemnosti dokumentují běžný chod místního národního výboru. V archivním fondu jsou zachovány i fotografie dokumentující stavební činnost v obci.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Archivní fond MNV Drahoňův Újezd uspořádala, inventární seznam sestavila a úvod zpracovala v rámci své praxe Ivana Krýslová ve Státním okresním archivu v Rokycanech v srpnu 2010. Dle připomínek posuzovatelů a platné metodiky archivní pomůcku opravila a doplnila v březnu 2011 archivářka Mgr. Markéta Švecová.

Rokycany, 01. 04. 2011

Ivana Krýslová

Markéta Švecová

Seznam použitých pramenů a literatury

I. Prameny

a) Archivní materiály:

Státní okresní archiv Rokycany

Archivní fondy:

Archiv obce Drahoňův Újezd, Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva a komisí 1930 - 1948, inv. č. 2.

Městský národní výbor Zbiroh, Kronika Drahoňova Újezda 1914 - 1983, inv. č. 188.

b) Prameny tištěné, zpracované

Krýslová, Ivana, Švecová, Markéta: Místní národní výbor Borek (1920) 1945 - 1960. Rokycany: Státní okresní archiv Rokycany, 2010.

II. Literatura

Čechová, Gabriela. Vývoj organizace a působnosti národních výborů v českých zemích 1945-1960. Archivní časopis, 1962, roč. 12, č. 3, s. 129-153.

Štroblík, Vladimír. Vývoj místních a městských národních výborů na území České republiky (1945-1990). Archivní časopis, 2001, roč. 51, č. 2, s. 73-89.

Seznam použitých zkratk

AO	archiv obce
bm	běžný metr
č.	číslo
čj.	číslo jednací
ČNR	Česká národní rada
ČSSR	Československá socialistická republika
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
inv. č.	inventární číslo
MěNV	městský národní výbor
MNV	místní národní výbor
NV	národní výbor
ONV	okresní národní výbor
OV	občanský výbor
Sb.	sbírka zákonů
SOA	státní oblastní archiv
SOkA	státní okresní archiv

Přehled předsedů MNV Drahoňův Újezd

Předseda	Ve funkci od	Ve funkci do
Bohuslav Čečil	5. květen 1945	3. červen 1945
Jan Kostifál	3. červen 1945	7. červenec 1946
Jan Smola	7. červenec 1946	1948
Jan Kostifál	1948	1948
Alois Lisý	1948	29. červenec 1954
Miloslav Lašák	29. červenec 1954	16. červenec 1955
František Hrabák	16. červenec 1955	1. červen 1957
Stanislav Kunc	1. červen 1957	1960
Václav Bernášek	1960	1979
František Eisenhammer, zastupující	1979	1980

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah a popis	Časový rozsah	Číslo ev. j.
<u>Orgány národního výboru</u>			
1	Kniha zápisů ze schůzí pléna a rady (21. 2. 1948-1. 6. 1957)	1948-1957	K 1
	Zápis ze schůze finanční komise (15. 5. 1948)		K 1
	Zápis ze schůze lesní komise (3. 7. 1948)		K 1
2	Zápisy ze schůzí rady (20. 2. 1963, 21. 12. 1971)	1963, 1971	N 1
3	Kniha zápisů ze schůzí školské a kulturní komise (8. 7. 1960-14. 3. 1966)	1960-1966	K 2
4	Kniha zápisů ze schůzí komise pro ochranu veřejného pořádku (18. 8. 1960-20. 8. 1971)	1960-1971	K 3
5	Kniha zápisů ze schůzí komise pro ochranu veřejného pořádku (2. 3. 1972-20. 4. 1979)	1972-1979	K 4
6	Zápis ze schůze komise pro ochranu veřejného pořádku (23. 5. 1978-24.8.1978)	1978	N 1
7	Kniha zápisů ze schůzí zemědělské komise (2. 11. 1960-9. 10. 1964)	1960-1964	K 5
<u>Úřad národního výboru</u>			
I. Úřední knihy			
<u>a) evidenční knihy</u>			
8	Kniha pro vydání osvědčení národnosti a zachovalosti	1945-1950	K 6
9	Evidenční listy pro Místní národní výbor Drahoňův Újezd	1959	K 7
10	Evidenční listy pro Místní národní výbor Drahoňův Újezd	1969	K 8
11	Soupis parcel pro Místní národní výbor Drahoňův Újezd	1969	K 9
12	Evidenční listy pro Místní národní výbor Drahoňův Újezd	1972	K 10
13	Soupis parcel pro Místní národní výbor Drahoňův Újezd	1972	K 11
14	Deník pro evidování kulturně výchovné činnosti	1978	K 12
15	Deník pro evidování kulturně výchovné činnosti	1979	K 13

Inv. č.	Obsah a popis	Časový rozsah	Číslo ev. j.
<u>b) účetní knihy</u>			
16	Hlavní kniha	1946	K 14
17	Hlavní kniha	1947	K 15
18	Hlavní kniha	1948	K 16
19	Hlavní kniha	1949	K 17
20	Hlavní kniha	1950-1951	K 18
21	Hlavní kniha	1950-1952	K 19
22	Hlavní kniha	1953	K 20
23	Kniha příjmů	1954	K 21
24	Kniha příjmů	1957	K 22
25	Kniha příjmů	1958-1959	K 23
26	Kniha příjmů	1960	K 24
27	Kniha výdajů	1954	K 25
28	Kniha výdajů	1957	K 26
29	Kniha výdajů	1958	K 27
30	Kniha výdajů	1959	K 28
31	Kniha příjmů a vydání	1965	K 29
32	Kniha příjmů a vydání	1966	K 30
33	Kniha příjmů a vydání	1970	K 31
34	Lesní pokladní deník	1946-1948	K 32
35	Pokladní deník	1957	K 33
36	Pokladní deník	1958	K 34
37	Pokladní deník	1959	K 35
II Spisový materiál			
<u>a) registraturní pomůcky</u>			
38	Podací protokol	1956-1961	R 1

Inv. č.	Obsah a popis	Časový rozsah	Číslo ev. j.
<u>b) spisy</u>			
Statutární záležitosti organizace, kontrola			
39	Statutární záležitosti (sloučení obcí Drahoňův Újezd a Třebnuška, otisky razítek národního výboru Drahoňův Újezd)	1960-1963	N 1
40	Volby (výsledky voleb, kandidáti, voličské seznamy)	1964, 1976	N 1
41	Organizace činnosti národního výboru (zprávy o činnosti národního výboru, organizace činnosti rady a komisí, vyhlášky, návrh na státní vyznamenání Bohumila Kotvy)	1960-1979	N 1
42	Funkcionáři a pracovníci aparátu národního výboru	1960-1972	N 1
43	Kontrolní činnost (kontroly prováděné nadřízenými orgány - revizní zprávy)	1957-1973	N 1
Vnitřní správa a ochrana veřejného pořádku			
44	Bezpečnost, ochrana veřejného pořádku (spolupráce s orgány zajišťující bezpečnost, evidence přestupků)	1958-1977	N 1
45	Požární ochrana (organizace, protipožární hlídky, prověrky požární bezpečnosti)	1958-1977	N 1
46	Vojenské záležitosti (Václav Drábek - pohraniční stráž, seznamy odvodem povinných)	1947-1962	N 1
47	Spisová služba, archivnictví (dohledy na vedení spisové manipulace, seznam písemností převzatých archivem)	1953-1976	N 1
Evidence obyvatelstva, matriční záležitosti			
48	Evidence obyvatelstva a sčítání lidu (seznamy obyvatel, sčítání lidu 1971, evidence obětí fašistické okupace 1974)	1958-1974	N 1
49	Matriční záležitosti (oznámení o narození, uzavření sňatku, rozvodu a úmrtí)	1955-1968	N 1

Inv. č.	Obsah a popis	Časový rozsah	Číslo ev. j.
Finance a plánování			
50	Evidence a správa majetku (evidence majetku ve správě národního výboru, inventář obecního majetku, převody nemovitostí - koupě, prodej, dědictví, výkazy o motorovém parku)	1947-1979	N 1
51	Finanční hospodaření (rozpočty a jejich plnění, účetní výkazy)	1946-1978	N 1
52	Místní daně (předpisný seznam zemědělské daně za rok 1957)	[1957]-[1958]	N 1
Územní plánování a výstavba obce			
53	Územní plánování (polohopisné plány, oznámení o provedení geologického výzkumu)	1962-1974	N 1
54	Výstavba (rodinné domy, výstavba chat, energetická výstavba-např. elektrifikace osady Chotětín, výstavba zemědělská, lom Třebnuška, občanské stavby-např. požární zbrojnice)	1946-1978	N 2
Místní hospodářství			
55	Místní hospodářství (drobné provozovny, sběr odpadových surovin)	1958-1976	N 3
56	Živnosti, poskytování služeb občany	1966-1973	N 3
57	Bytové hospodářství (výkazy bytového hospodářství, nebytové prostory)	1951-1979	N 3
Doprava			
58	Místní komunikace (rekonstrukce mostu přes potok Koželužku, odvodnění silnice u Chotětína, výkazy o místních komunikacích, zřízení autobusové zastávky)	1949-1973	N 3
Obchod a cestovní ruch			
59	Obchod (zásobování prodejny v Drahoňově Újezdu)	1961-1963	N 3

Inv. č.	Obsah a popis	Časový rozsah	Číslo ev. j.
Pracovní síly			
60	Pracovní síly (výkazy o zaměstnanosti, pracovní úrazovost, seznam pracujících)	1960-1963	N 3
Zemědělství			
61	Organizace zemědělských závodů (socializace zemědělství, soukromě hospodařící zemědělci, zprávy o hospodaření Jednotného zemědělského družstva Bratrství, Státní statek Rokycany-farma Drahoňův Újezd)	1957-1974	N 3
62	Zemědělská výroba (rostlinná a živočišná výroba, sčítání hospodářských zvířat, závodové listy o plochách osevu, včelařství)	1948-1976	N 3
63	Zemědělská půda (evidence půdy)	1954-1957	N 3
63	Zemědělská půda (evidence půdy 1958, výkazy o plochách kultur, parcelace půdy, příkázání pozemků do užívání, odevzdání půdy státnímu statku, odnětí půdy zemědělské výrobě)	1947-1976	N 4
64	Povinné dodávky a výkup zemědělských produktů	1957-1963	N 4
Lesní hospodářství, myslivost a rybářství			
65	Lesy (evidence lesního fondu, těžba dřeva, zalesnění, vynětí z lesního půdního fondu)	1959-1976	N 4
66	Myslivost (honitba, myslivecké sdružení Náš les, stížnost mysliveckého sdružení Plískov na výstavbu chat)	1960-1963, 1972	N 4
67	Rybníkářství (Hájkův rybník v Chotětíně)	1963-1975	N 4
Vodní hospodářství			
68	Vodní hospodářství (evidence studní a rybníků v katastru Drahoňův Újezd, vodovod pro Jednotné zemědělské družstvo Bratrství - farma Třebnuška, obecní vodovod, kanalizace)	1961-1979	N 4

Inv. č.	Obsah a popis	Časový rozsah	Číslo ev. j.
Ochrana životního prostředí			
69	Ochrana životního prostředí (péče o zeleň, kácení stromů)	1971, 1978-1979	N 4
Zdravotnictví a sociální péče			
70	Zdravotnictví (zdravotní hlídky Československého červeného kříže, polointerní zdravotnický kurz - Zdeňka Černá, Marie Chytrá)	1960-1977	N 4
71	Sociální péče (výkazy o sociální péči, péče o dítě)	1967-1978	N 4
Školství			
72	Školství (nábor mládeže do učebních oborů - jmenný seznam, udělení odznaku Vzorný učeň - Jaroslav Jágr, výkaz o učních)	1961-1963, 1971	N 4
Kultura, sport a tělovýchova			
73	Kultura (knihovna v Drahoňově Újezdu a Třebnušce, plány kulturní činnosti, rozhlas, výkazy o kulturní činnosti, sbor pro občanské záležitosti)	1956-1979	N 4
74	Sport a tělovýchova (pořádání Štafety přátelství)	1961	N 4
Ochrana přírodních a kulturních památek			
75	Ochrana přírodních a kulturních památek (chráněná krajinná oblast Křivoklátsko, nemovité kulturní památky a památkově chráněné objekty)	1964-1973	N 4
III. Ostatní materiál			
<u>Fotografie</u>			
76	Stavební činnost v obci (2 fotografie)	[1955]-[1979]	F 1-2

Rejstřík věcný	
bytové hospodářství	57
činnost národního výboru	41
daň zemědělská	52
drobné provozovny	55
dům rodinný	54
energetická výstavba	54
evidence lesního fondu	65
evidence majetku	50
evidence obyvatel	8, 48
evidence přestupků	44
evidence půdy	63
evidence studní a rybníků	68
evidenční listy	9-13
fašistická okupace	48
funkcionář národního výboru	42
honitba	66
chatová výstavba	54
inventář majetku	50
kanalizace	68
knihovna	73
kontrola	43
kultura	73
kulturní památka	75
lesy	65
místní komunikace	58
myslivost	66
narození	49
otisky razítek	39
plán polohopisný	53
povinné dodávky	64
pozemkové úpravy	63
požární ochrana	45
požární zbrojnice	54
pracovní úrazovost	60
prodejna	59
převody nemovitostí	50
převody pozemků	63
převody půdy	63
přírodní památka	75
rekonstrukce mostu	58
revizní zprávy	43
rozhlas	73

rozpočty	51
rozvod	49
rybníkářství	67
sběr odpadových surovin	55
sčítání hospodářských zvířat	62
sloučení obcí	39
sňatek	49
socializace zemědělství	61
sociální péče	71
soukromě hospodařící zemědělci	61
spisová manipulace	47
školství	72
Štafeta přátelství	74
těžba dřeva	65
účetní výkazy	51
úmrtí	49
včelařství	62
vodovod	68
vojenství	46
volby	40
vyhláška obecní	41
výkup zemědělských produktů	64
výstavba	54
výzkum geologický	53
Vzorný učeň	
- ocenění	72
zaměstnanost	60
zdravotnictví	70
zemědělská půda	63
zemědělská výroba	
- rostlinná a živočišná	62
zemědělská výstavba	54
živnosti	56
životní prostředí	69

Rejstřík osobní	
Černá, Zdeňka	70
Drábek, Václav	46
Chytrá, Marie	70
Jágr, Jaroslav	72
Kotva, Bohumil	41

Rejstřík zeměpisný	
Drahoňův Újezd	39, 59
- osada Chotětín	58, 67
Koželužka, potok	58
Třebnuška	39, 54, 73

Rejstřík institucí	
Československý červený kříž Drahoňův Újezd	70
Jednotné zemědělské družstvo Bratrství	61
- farma Třebnuška	68
Myslivecké sdružení Plískov	66
Náš les	
- myslivecké sdružení	66
Státní statek Rokycany, farma Drahoňův Újezd	61

Název archivní pomůcky: Místní národní výbor Drahoňův Újezd

Značka archivního
souboru: MNV Drahoňův Újezd

Časový rozsah: 1945 - 1979

Počet evidenčních jednotek: 42 (35 úředních knih, 1 podací protokol, 4 kartony, 2 fotografie)

Počet inventárních jednotek: 76

Rozsah v bm: 0,84 bm (úřední knihy - 0,36 bm, podací protokoly - 0,01 bm,
kartony - 0,46 bm, fotografie 0,01 bm)

Stav ke dni: 01. 04. 2011

Zpracovatel(é) archivního
souboru: Ivana Krýslová

Zpracovatel(é) archivní
pomůcky: Ivana Krýslová, Markéta Švecová

Počet stran: 31

Počet exemplářů: 4

Schválil: Mgr. Petr Kolář
dne 01. 04. 2011 - č.j. SOAP/070 - 0124/2011